

צמיאה נבשי

גליון 45

מועדי כניסת השבת

מוצאי שבת	הדלקת נרות
ירושלים: 8.06	ירושלים: 6.50
תל-אביב: 8.09	תל-אביב: 7.05
חיפה: 8.10	חיפה: 6.58
ביתר עילית: 8.06	ביתר עילית: 7.05
רבינו תם: 8.44	
הנץ החמה: 5.44	
סוף זמן ק"ש למג"א: 8.31	
סוף זמן ק"ש להגר"א: 9.07	
סוף זמן תפילה למג"א: 9.52	
סוף זמן תפילה להגר"א: 10.17	

פרשת במדבר תשע"ג - דברות קודש מאת הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

חג השבועות מתן תורה

תפילה לעני

מאת מורנו הרב שליט"א

אנא רחום הסכת

ממעוניהם, רחם

עם דל מרודים

ומעוניהם, שלח

הצדיקים

האמייתים

הנכונים, היודעים

לעשות את כל

התיקונים. כלה

דבר וחרב מבנים

רחומים חדש

אהבתך אהבת

קדומים. ביום

זה, יום שבועות,

נקריב שני

שעירים, כפר

נא למשוגותינו

כביום הכיפורים.

אנא, השמיענו

מחדש את עשרת

הדברים, יבנה

המקדש, נקריב

עולות וזבחים.

ישוב ה' לציון,

ועמו הנועם

העליון, יתבטלו

התאוות, יתקנו

הבידות הרעות.

כל הענין זה לעיין בעשרת הדיברות, לדעת מה זה עשרת הדיברות. כולם יודעים שאסור לרצוח, כולם יודעים שאסור לגנוב, כולם יודעים שאסור לחמוד, כולם יודעים מה זה 'אנכי ה' אלקיך' כשה' אמר 'לא תרצח' בני עשיו לא הבינו - ואמרו 'מה? באמריקה מותר לרצוח? ברוסיה מותר לרצוח? הרי מי שרוצח זה מאסר עולם, זה עונש מוות'. כשהערבים שמעו 'לא תגנוב' - אמרו 'הרי בערב הסעודית אדם שגנוב, עד היום חותכים לו את הידיים' אם כן מה הכוונה של 'לא תרצח' מה זה 'לא תגנוב' הרי ברור שזה אסור! אלא 'לא תרצח' בא להגיד לנו שאפילו במחשבה זה אסור ואת זה הגויים לא רצו לקבל, שאדם חושב איזה מחשבה רעה על השני זה כבר מזיק לו! זה נקרא לא תרצח, כי מחשבה רעה כבר רוצחת את השני, אם אדם אין לו אהבה לחבר שלו, אז הוא רוצח אותו אין באמצע! או שאדם אוהב את החבר שלו אהבת נפש ורואה את המעלות שלו ומלמד עליו זכות או להיפך שהוא שונא את החבר שלו ולא מלמד עליו זכות ועל ידי זה עובר על 'לא תרצח'. אם אדם אין לו את הזהירות במחשבה אז הוא יגיע למעשה ח"ו. אם אדם אין לו את הענין של לצאת מהמידות הרעות, מהמחשבות הרעות שלו כשמגיע מתן תורה - עשרת הדיברות בכלל לא שייכות אליו, 'לא תרצח' לא תגנוב' לא תחמוד' הוא חומד וחוגמ, ושונא והוא בכלל לא מרגיש שמדברים אליו.

'וכתיב אדם אתם, אתם קרויין אדם ואין עכו"ם קרויין אדם', מה ההבדל בין יהודי לערבי? גם הערבי מתפלל, גם הערבי עומד שם וצורח שם בירושלים, ועושה צרחות בכל העיר, אז מה ההבדל בין לבין ערבי? אלא 'אתם קרויין אדם, ואין עכו"ם קרויין אדם. מתי הוא מתחיל להיות אדם? כשנכנס לתוך הע' אנפין נהירין של התורה הק'! - כשהוא מקשיב בשיעורים! וחוזר על השיעורים! והוא מבין מה שמחדשים לו בשיעורים! והוא לא אומר אין לי כוח ללמוד, קשה לי ללמוד, אני יוצא באמצע, בא אחרון ויוצא ראשון. באמצע הוא רץ 10 פעמים החוצה- כי אם הוא לא שם את הראש שלו בתוך הלימוד, - את כל הרמ"ח איברים - ושס"ה גידים בתורה הקדושה, אז ככה הוא לא יהיה ברסלב'ר לעולם! - הוא לא יצליח לעולם!

למה האדם לא מרגיש טוב, והוא לא יכול ללמוד, והוא לא יכול להתרכז למה כואב לך פה, וכואב לך שם? כי אתה לא לומד! למה אתה עייף? כי אתה לא לומד! תתחיל ללמוד לא תהיה עייף, תתחיל ללמוד לא יכאב לך באף מקום, תתחיל ללמוד תהיה בריא, תתחיל ללמוד תוכל גם להתרכז, אז הרבי אומר שכל מה שיש לאדם פגמים, חולשות, כאבים, זה הכל בא מזה שהוא לא לומד, כשאדם לומד גמרא, מזה נהיה בן אדם באמת, מזה נהיה נשמה, מזה נהיה נפש, מזה נהיה רוח, מהלימוד הוא מקבל לב, הוא מקבל מוחין - וזה הבן אדם, 'אתם קרויין אדם' זה הגמ', זה הלימוד בעיון.

האדם צריך לאכול כדי לחיות, האדם צריך לאכול לחם! ולאכול ג'כ יותר מלחם, כדי להרגיש חזק, אז כ"ש וק"ו הגמ' הקדושה שזה הלחם האמיתי של הבן אדם, כי לא על הלחם לבדו יהיה האדם - זה הלחם האמיתי! שהאדם צריך להכניס את כל החושים שלו, ואת כל הראיה שלו, ואת כל המוחין שלו, רק בתורה בעיון, וזה האדם, מזה נהיה אדם. אתה לא תאכל הגוף יתפרק, הבשר יתפרק אותו דבר אם האדם לא לומד גמ', הגוף יתפרק, המוח מתפרק, העיניים מתפרקות, הפה מתפרק, האוזניים מתפרקות, אז ממילא הוא שומע שטויות, הכל מתפרק אין אדם בכלל, אז הרבי אומר שהאדם נהיה רק מהתורה, מזה שהוא לומד תורה בעיון, מזה נהיה מוח, מזה נהיה עיניים וכו'.

אליהו הנביא מצא יהודי פשוט, אמר לו למה אתה לא לומד? למה אתה לא בשיבה?...ענה לו אני בשיבה? אני עם הארץ! אני אין לי שכל, אין לי דעת, מה אני יהודי, פועל פשוט, מה אתה מכניס לי פתאום ללכת לשיבה, אז הוא אמר לו מה הפירוש? למה לא? אז הוא ענה לו אין לי שכל, שאל אותו אליהו הנביא במה אתה עובד? ענה לו אני מתקן רשתות של דגים, אמר לו, לתקן רשתות של דגים יש לך שכל, וללמוד תורה אין לך שכל? אז הוא כ"כ הזדעזע מהדיבורים האלה, שהוא מיד רץ ללמוד תורה, והוא נהיה תלמיד חכם גדול, אחד האמוראים. אז באותו רגע שאדם יודע שיש לו שכל לתקן רשתות, ויש לו שכל לדפוק מסמרים בקרש, ולחבר שני חלקי קרשים, אז הוא גם יכול לחבר שני חלקי סוגיות! ושני חלקי פסוקים! ושני חלקי מאמרים בגמ'! אם אדם יודע לתקן איזה רשת, או לחבר שני קרשים, אז יש לו ג"כ שכל ללמוד תורה! אבל ברגע שהוא אומר אין לי שכל, זה סתם יצה"ר, זה סתם עצלות, זה סתם עצבות. אין דבר כזה שאי אפשר ללמוד תורה! לכן האדם צריך להכניס את השכל שלו בתוך התורה, את ההבנה שלו בתוך התורה, לאדם ברוך ה' יש יום שלם, הוא רוצה לנוח יכול לנוח! הוא רוצה לאכול יכול לאכול! יש לו כמה שעות ללמוד תורה בסך הכל, יש לו כמה שעות בודדות ללמוד תורה, וזה הוא צריך בכל הכח! להכניס את הראש שלו בגמ' הק', בראשונים, באחרונים, בכל מה שמחדשים בשיעור.

כשהאדם לומד תורה בעיון, והוא מכניס את השכל בתורה, אז הוא בורא עולמות חדשים! אז הוא בורא מציאות חדשה! פתאום נהיה לו חוקים חדשים! יש לו כסף לנסוע לאומן! ופתאום יש לו שפע ברוחניות, שפע בגשמיות! כי הוא ברא עולם חדש, לפני שהוא למד הוא היה בעולם שלא היה בו כסף, ועכשיו הוא בעולם שיש לו בו כסף! כי על ידי הלימוד נהיה כבר עולם חדש לגמרי, כי כל רגע אדם בורא עולמות חדשים.

כשמגיע חג השבועות - מתן תורה, אז אדם צריך להחליט - עכשיו אני מקבל עול תורה אומר הרבי מה זה עול תורה? אם האדם יגיד מעכשיו אני לומד כל היום - אני מחזיק את הספר כל היום, אני אומר תהילים כל היום, אני יגיד את הש"ס כל היום אז תדע שזה לא מספיק! הרבי אומר לנו שרק מי שלומד בעיון, זה נקרא שהוא מקבל עליו עול תורה.

פני מלך

ה"אנוכי"

כוח. כשאין לכם כוח לראות אף אחד, כשאין לכם כוח אפילו לעצמכם, כשאתם לא יודעים איך אתם עוברים את היום הזה שרק עכשיו התחיל, עם האנוכי הזה יהיה לכם כוח. כל מה שעובר עליך, תדע שהכל זה רמזים להתקרב אל השם יתברך. אדם רואה את הבריאה ביופיה, כל הבריאה הזו צועקת לו להתקרב אליו יתברך.

כל מה שקורה לבן אדם, כל החורבנות והקשיים והוא כבר לא יכול יותר, ובעיה כזו ובעיה כזו, וקשיים בפרנסה וכו' וכו', כל אלה הם דברים שהיום נמצאים ומחר כבר לא יהיו. אין להם שום קיום, אין להם שום ממשות, אין להם שום נצח. אם אתה נזכר בה', בהאנוכי, אז יש לך את כל הנחמה, אתה לא צריך יותר שום דבר. ה' הוא האין סוף ואנחנו כל כך קטנים. אבל אנחנו בנים לעם סגולה, לעם נבחר, על זה נברא העולם, על יסוד זה שיהיה פה עם סגולה שיגלה את האלוקות של ה' פה בעולם. על סמך זה ה' ברא את כל העולם. בלעדנו - אין עולם.

© וייסמן
02-5402623

"אנוכי ה' אלוקיך. אנחנו לא קיימים, אנחנו לא נמצאים, מה שיש זה רק האנוכי. כל היהדות כולה זה רק מילה אחת, אנוכי, אנוכי ה' אלוקיך.

מתי אנחנו כן קיימים? כשאנחנו זוכרים את האנוכי. "עבד אברהם אנוכי" אומר אליעזר, אני מאברהם למדתי שאין כלום, יש לי רק את אנוכי. אני רואה את "אנוכי ה' אלוקיך" מול עיני.

רק אז אנחנו קיימים, כשאנחנו נכללים באנוכי. כשאנחנו רוצים להוריד את האור של אנוכי לעולם. כשאנחנו רוצים לייצג את האלוקות כאן בעולם, רוצים לעשות את רצון ה', אז אי אפשר לומר שאנחנו כלום, אנחנו אז משהו עצום, אנחנו השליחים של האנוכי בעולם, שליחי ה'. אנחנו עושים דברים נפלאים, הכל בשליחות ה', אנחנו נהפכים להיות נצחיים, עבד אברהם אנוכי, בזכות מה אני עבד אברהם? בזכות שיש לי את האנוכי. אנוכי אנוכי הוא מנחמכם. האנוכי הזה, האור האלוקי הזה, הוא נותן לכם

פרפראות התורה

וזהו הנמשל ל"ארו", שאמרו רבותינו, שאינו עושה פירות, ואינו מחזיר אחרים למוטב שיפרו וירבו צדיקים בעולם, אלא "ישגה" - ומרבה שכרו, אבל הצדיק השני הוא נמשל ל"תמר" העושה פירות, וזהו כ"תמר יפרח" - כלומר שהוא מוציא יקר מזולל ומפריח ומרבה הטוב בעולם. הצדיק השני הוא "בעל תשובה", ובמקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, ר"ל שהוא בעל ואדון על התשובה, כי החזירים למוטב, ורבים השיב מעוות, וגרם תשובה בעולם. שכרו כפול ומכופל מן הצדיק הראשון שאף הוא צדיק גמור. והלוויים היו בבחינת "צדיק כתמר יפרח" כי מסרו נפשם להורות וללמד תורה את עם ישראל.

"מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא בישראל"

מסופר על הגאון רבי חיים מצאנז, שבהיותו בן ארבע שנים בלבד, ידע כבר בעל-פה את כל תרי"ג המצוות, כפי שסדרן הרמב"ם. שאלו את חיים הפעוט: מה ראית תועלת ללמוד בעל-פה את כל תרי"ג המצוות? ענה להם חיים הקטן, ואמר: נוכחתי לדעת, כי חיילים חייבים לדעת בעל-פה את כל הפקודות היוצאות מפי המפקד. גם אנו, היהודים, חייבים בצבאו של ה' יתברך, ועל-כן עלינו לדעת בעל-פה את כל פקודותיו וחוקיו. והיות ואני משתוקק להיות חיל טוב ומצטיין בצבא ה', למדתי כבר את כל החקים בעל-פה... (בני ציון)

"אנוכי ה' אלהיך" (שמות כ"ב)

צא וראה - אומרים חכמי ישראל שעשרת הדיברות נאמרו מתחילתם ועד סופם בלשון יחיד. ובכך מורה לנו התורה שכל אחד ואחד מישראל צריך לומר: בשבילי ניתנו הדיברות, ועלי מוטלת החובה לקיים את כל הכתוב בהם.

בענין זה היה אומר ה"חזון" מלובלין: עשרת הדיברות נאמרו בתורה בלשון יחיד כדי להתריע באזני כל אדם מישראל: אפילו יסור, חלילה, כל העולם מדרך התורה - אתה לא תלך אחריהם, כי לך אישית ניתנה התורה ככתוב: "אנוכי ה' אלהיך...לא יהיה לך אלהים אחרים" (בלשון יחיד), וכן כל דיבר ודיבר בעשרת הדיברות. (בני ציון)

"הקרב את מטה לוי" (ד', ג')

במדרש: "צדיק כתמר יפרח כארו בלבנון ישגה" - כי הנה יש שני מיני צדיקים. ושניהם צדיקים גמורים. החילוק ביניהם. האחד הוא תמיד בדביקות בהש"ת, ועושה עבודתו המוטלת עליו, והוא צדיק רק לעצמו ולא לזולתו, כלומר שאינו משפיע מצדקתו לאחרים. ואילו השני משפיע על זולתו ומקרב רחוקים להש"ת.

סיפור לפרשה

"אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי"

בעירה אחת בגאליציה פרץ סכסוך בין רב הקהילה לבין פרנסי המקום. הרב טען באזני הפרנסים, שאין ביכולתו אפשרות להתקיים על הקצבה הזעומה שמעניקה לו הקהילה, והללו טענו כנגדו, שאינם יכולים להגדיל את משכורתו מפאת קופתם הדלה והצרכים המרובים בקהילה. וכאשר הרב הוסיף לעמוד על דרישותיו הכספיות, השיבו לו פרנסי העיר, שהולכת שמועה, שרבינו מחזיק בביתו מטמון יקר, שיש בו כדי פרנסה ברוח למשך שנים... לאחר דין ודברים ללא מוצא, החליטו פרנסי הקהילה להביא את הסכסוך הכספי ביניהם לצדיק רבי שלום מבעלז, שנודע כגדול בתורה בערי פולין וגאליציה. שמע הצדיק מבעלז את טענות הצדדים וקרא לעבר הפרנסים: בסוף פרשת "במדבר" אומר הקב"ה למשה ולאהרן: "אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי", ועל כן מצינו במדרש תנחומא: זה שאמר הכתוב: "אל תגזל דל, כי דל הוא, ואל תדכא עני בשער" (משלי כב, כב). והנה ימים רבים הייתי תוהה על דברי המדרש כאן, מה הקשר בין הפסוקים? אולם עתה הוברר לי הקשר בין שני הפסוקים האלה. שכן, לעיתים צרה עינם של פרנסי קהילה ב"לויים", הלא הם הרבנים, המתפרנסים מכספי הציבור, וטוענים בעזות מצח שיש להם אוצרות נסתרים, ופרנסתם מצויה להם בשפע. כנגדם קוראת כאן תורתנו הקדושה: אל תכריתו מזון ופרנסה מפי "שבט משפחת הקהתי" המכריזים במסירות נפש בקהילות ישראל, ואל תדכאו עני "בשער" - בהשערות סרק על אוצרות כסף ומטמונים, המצויים כביכול בידם. **שבת שלום!**

"שני לוחות הברית"

ביום ח' בסיון, יחול יום ההילולא של הגאון הקדוש רבי משה חיים מבגדד זצ"ל, סבו של ריש גלותא, מאור הגולה, רבנו יוסף חיים, הלא הוא ה"בן איש חי" זצ"ל, שספר אודות סבו את המעשה הבא: מעשה באדם שבא לפני רבי משה חיים זצ"ל ותבע את חברו לדין תורה על ממון שהוא חייב לו. הלה הכחיש ואת מכל וכל, ואף היה מוכן להישבע. אבל הרב הבין מיד בחכמתו שהצדק עם התובע, וחברו מוכן להישבע לשקר, אף בספר התורה. אמר לו הרב: "התחשוב שאני עומד להשביעך בספר תורה? לא ולא, אתה תידרש להישבע בשני לוחות הברית! ומיד קרא לשמש בית הדין, ואמר לו: "לך טבל עשר טבילות במקווה, טהרה, והבא לי את שני לוחות הברית - הם בחדרי על שולחני! נבעת הלה, בידעו שהרב אינו מוציא דבר שקר מפיו. אין זאת אלא שני לוחות הברית שהוריד משה מן השמים, והניחם בארון הברית, הובאו לבבל ונשמרו שם, ועתה יידרש להחזיק בהם ולהישבע לשקר! אין ספק כי אש תצא מן השמים ותשרפו חיים! ברעדה אמר: "מוכן אני לשלם, ולא להישבע". אך הרב אמר: "לא! כבר נתחייבת בשבועה! מיד הודה הלה ואמר: "שקרתי, רבי", וסיפר כיצד לוהו וכחש בעמיתו. ובסוף הוידוי חויב לשלם לחברו. לאחר מכן שאל בסקרנות: "ולוחות הברית, היכן הם?" מיד יבוא השמש, ותראה" השיב הרב. ואמנם כעבור רגע קט הגיע השמש, פיאותיו וקנו רטובים מן הטבילה, ובידו הספר "שני לוחות הברית", שהיה מונח על שולחנו של הרב... (בני ציון)

לעילוי נשמת
ברטה
בת פרידה ז"ל

לעילוי נשמת
עזרא בן חיים
ורג'ינה ז"ל
א' סיון

לעילוי נשמת
מיכאל ניסים טולדנו
בן אסתר ז"ל

לישועה וחזרה
בתשובה
יצחק בן מזל הי"ו

זיו בן רחל הי"ו
הצלחה ברוחניות
וגשמיות

להצלחה ברוחניות
וגשמיות לכל
משפחת שבי הי"ו

לרפואת והצלחת
הרב והרבנית
שליט"א